

Томилець Т.А.

«Фінанси та кредит», 5 курс,

Київський економічний інститут менеджменту

Науковий керівник — к.е.н., доцент Пасєнко Т.В.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Актуальність. Сучасний стан економіки показує, що соціально-економічний розвиток суспільства та ефективне господарювання підприємств неможливі без його державного регулювання. Одним із найпотужніших таких механізмів виступають податки. При реалізації наявних і напрацьованих аспектів у податковому законодавстві України велику роль відіграє зарубіжний досвід країн із ринковою економікою як головне джерело накопичення практичних знань у сфері оподаткування. Безумовно, зарубіжний досвід має велике значення для створення власної податкової політики, але слід зважати на те, що в країнах з розвинутою ринковою економікою у створеному національному доході переважають індивідуальні доходи. Тому частка особистого прибуткового податку значно вища. Податок на прибуток підприємств не має великого фіскального значення. Його питома вага у податкових надходженнях більшості розвинутих країн порівняно низька. Як виняток, можна назвати лише Японію, де податки на прибуток, які отримуються на всіх бюджетних рівнях і під різною назвою, становлять близько 21,5 %.

В Україні податок на прибуток є однією з домінуючих складових дохідної частини державного бюджету. Питома вага цієї статті в загальній сумі доходів бюджету в останні роки коливається в межах від 17,5 % до 20,5 %.

Виклад основного матеріалу. У Податковому кодексі податок на прибуток підприємств зазнав «революційних» змін, які пов'язані, насамперед, із необхідністю усунення багатьох розбіжностей між правилами податкового обліку та положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку щодо визнання й оцінки доходів та витрат.

Базова ставка податку на прибуток розміром 25 %, яка діяла в Україні до 1 квітня 2011 року, робила відчутним податкове навантаження. Сьогодні діє ставка 19 %, і все ж, такий показник не можна вважати одним з найвищих у світі. Це дає можливість порівняти ставки податку України зі світовими тенденціями.

Середня ставка податку на прибуток у світі залишилася практично на колишньому рівні. 3 січня 2012 року вона трохи знизилася (на 0,09 в.п.) і склала 24,43 %. У проектах бюджетів багатьох країн на 2013 р. заплановано зниження ставки цього податку. Зокрема, це стосується Мексики, Швеції та Еквадору [3].

Зниження ставок податків і, зокрема, податку на прибуток, безумовно важливе. Але для України першочергове значення має також розумне і економічно обґрунтоване визначення бази оподаткування, а також інші ключові аспекти сплати податків (у тому числі, періодичність сплати, авансові платежі і багато інших). Тільки вирішення всіх питань у комплексі стане стимулом і для розвитку бізнесу, і буде вигідним для держави.

Нижче можна побачити, як у середньому змінювалися ставки податку на прибуток по регіонам (табл. 1).

У 2012 році найвищі ставки податку на прибуток були в Об'єднаних Арабських Еміратах (55 %), США (40 %) і Японії (38,01 %). Найнижчі ставки податку на прибуток в країнах, де встановлений даний податок, були в Чорногорії (9 %), Сербії, на Кіпрі, у Парагваї і Катарі (10 %), у Макао (12 %). При цьому необхідно зазначити, що «номінальна податкова ставка» може відрізнятися від фактичної «ефективної податкової ставки».

Таблиця 1

СТАВКИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ЗА РЕГІОНАМИ СВІТУ [3]

Регіон	Ставка податку на прибуток, %		Зростання/зниження, в. п.
	2011 рік	2012 рік	
Африка	28,55	29,02	+ 0,47
Північна Америка	34,0	33,0	– 1,0
Азія	23,1	22,89	– 0,21
Європа	20,88	20,5	– 0,38
Латинська Америка	29,02	28,3	– 0,72
Океанія	28,6	28,6	–
ЄС	22,8	22,6	– 0,2
ОЕСР	25,5	25,25	– 0,25
Світ в цілому	24,52	24,43	– 0,09

Так, наприклад, в Об'єднаних Арабських Еміратах на практиці корпоративний податок на прибуток не стягується. Що ж стосується непрямих податків, то найвищими вони були в Угорщині (27 %), Ісландії (25,5 %), Швеції, Данії, Норвегії та Хорватії (25 %).

Для українських підприємств доцільно було перейняти досвід відносно податкових знижок на витрати, зв'язані з науково-дослідницькими роботами, застосування методурегресивного балансу при нарахуванні амортизації, та можливість проводити відрахування із доходу на інвестиції за схемами підприємств, відсутність нарахування податку на дивіденди [1].

Основними напрямками вдосконалення чинної системи оподаткування повинні бути: помірне зниження і рівномірність розподілу податкового навантаження між платниками залежно від виду діяльності; посилення ефективності податкового контролю за рівнем витрат виробництва; створення умов для активізації інвестиційних та інноваційних процесів у пріоритетних галузях економіки; забезпечення контролю за формуванням і використанням фінансових ресурсів, мобілізованих внаслідок застосування податкових пільг; мінімізація витрат на податкове адміністрування; а також оптимізація ставок різних податків та їхнє узгодження з європейськими стандартами.

Висновки. У нашій державі основна частка податкового навантаження лягає на підприємства. Порівняно низька частка податку на прибуток з доходів фізичних осіб у дохідній частині бюджету України зумовлена низьким рівнем заробітної плати і, відповідно, рівнем життя більшості населення. Для поліпшення свого становища Україні необхідно поступово знижувати податкове навантаження, використовуючи міжнародний досвід, адаптуючи його до специфіки та умов розвитку нашої країни, створювати умови, в яких майже неможливо буде ухилитися від сплати податкових зобов'язань, що призведе до поступового збільшення надходжень до державного бюджету, а також подбати про те, щоб податкові надходження були доцільно розподілені.

Література

1. В. В. Барабанова, М. А. Барабанова. Світовий досвід стимулювання податкових платежів підприємства // Вісник

Хмельницького національного університету. — № 1. — 2011. — С. 64—67.

2. Н.Б. Ярошевич, Ю.Ю. Люсь. Податок на прибуток у доходах Державного бюджету України: проблеми та перспективи. — НУ «Львівська політехніка», 2011. — С. 288—294.

3. Податок на прибуток: як держави, компанії та фізичні особи реагують на зміни, що відбуваються в світі [Електронний ресурс]. — <http://www.kpmg.com/ua/uk/issuesandinsights/articlespublications/press-releases/pages/kpmgtaxrates.aspx>

Турбоба І.С.

«Фінанси і кредит», ОКР «бакалавр»

Донецький державний університет управління

Науковий керівник — к.е.н., доцент В.В. Петрушевська

ПОДАТОК НА НЕРУХОМІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТИМУЛЮЮЧОЇ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Побудова ефективного оподаткування нерухомості — одне з найбільш актуальніших питань останнього десятиліття. Формування додаткових шляхів залучення коштів у бюджет, інтегрування економіки країни у світовий простір призвели до введення нового податку — податку на нерухомість. Метою дослідження виступає є обґрунтування пріоритетів й визначення наслідків, які очікується при впровадженні податку на нерухомість в Україні.

Основні напрямки фіскального стимулювання економіки були розглянуті у роботах вітчизняних вчених: Крищука Ю.В., який окреслив сутність фіскальних інструментів у системі фінансових важелів [1]; Скоропади І.С., який розглянув питання впливу інструментів фіскальної політики на основні макроекономічні показники [2]; Савченко К.В., дослідивши світовий досвід застосування інструментів фіскальної політики; Старицької О.П., на основі висвітлення ефективності використання фіскальних інструментів стимулювання інноваційної діяльності.

Стимулюючими інструментами фіскальної політики, які сприяють найбільшому розвитку економіки держави, є податки, державні видатки й трансферти. З 1 січня 2013 року набрала чинності стаття 265 Податкового кодексу України, яка регламентує порядок обчислення і сплати податку на нерухомість. Ця стаття визначає, що податок на нерухомість